

M.Com Semester - 3 (CBCS) Examination
OCT/NOV-2024 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2024)
Financial Accounting for Managers (Core (New-23))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન. ૧ જાહલ કં. લિ. નું તારીખ 31-3-2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા નુકસાન ખાતુ અને તે તારીખનું પાકું (20)
 સરવૈયું નીચે મુજબ હતું

નફા-નુકસાન ખાતુ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	2,50,000	વેચાણ	18,00,000
ખરીદી	10,50,000	આખર સ્ટોક	1,50,000
ઓફિસ ખર્ચ	2,30,000	મશીનરી વેચાણ નો નફો	50,000
વેચાણ ખર્ચ	1,00,000	રોકાણો પર વ્યાજ	5000
મશીનનો ઘસારો	22,000	ધાલખાધ પરત	15000
મકાનનો ઘસારો	18,000	મળેલ ભાડુ	5000
દાન	5,000		
કરવેરાની જોગવાઈ	1,75,000		
ચોખ્ખો નફો	1,75,000		
	20,25,000		20,25,000

પાકું સરવૈયું

મૂડી દેવા	રકમ રૂ.	મિલકત લેણા	રકમ રૂ.
ઈક્વિટી શેર મૂડી	5,00,000	જમીન મકાન	4,00,000
સામાન્ય અનામત	2,50,000	મશીનરી	2,00,000
નફા નુકસાન ખાતુ	1,50,000	10% ના રોકાણો (રોકાણોમાં રૂ.30,000ના	
કરવેરા ની જોગવાઈ	1,75,000	રોકાણો ધંધા બહારના છે)	50,000
લેણદારો	25,000	આખર સ્ટોક	1,50,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	50,000	દેવાદારો	2,00,000
		બેંક સિલક	1,35,000
		પ્રાથમિક ખર્ચા	15,000
	11,50,000		11,50,000

અન્ય વિગતો

- 1) જમીન અને મકાનની બજાર કિંમત રૂ. 5,35,000 આકવામા આવે છે.
- 2) મશીનરીની પુનઃસ્થાપના કિંમત રૂ.3,00,000 છે અને પુનઃ સ્થાપના કિંમતે કુલ ઘસારો રૂ. 75,000 થાય છે.
- 3) મશીનરીની પુનઃ સ્થાપના કિંમતે 2024ના વર્ષનો ઘસારો રૂ 30,000 થાય છે.
- 4) સરેરાશ બેંક સિલક રૂ. 20,000 ગણી શકાય.
- 5) તારીખ 1-10-2023ના રોજ રૂ. 50,000 નો બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ 10%ના વ્યાજ દરે લીધો હતો.

ઉપર વિગતો પરથી શોધો:

- 1) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- 2) ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

અથવા

પ્રશ્ન. ૧ એજલ લિ. નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૪ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

મૂડી દેવા	રકમ રૂ.	મિલકત લેણા	રકમ રૂ.
દરેક રૂ.૧૦૦ નો એક એવા ૩,૫૦૦ પ્રેફરન્સ શેર.	૩,૫૦,૦૦૦	કાયમી મિલકતો	૧,૯૯,૬૦૦
દરેક રૂ.૧૦ નો એક એવા ૨૫,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર	૨,૫૦,૦૦૦	ગૌણ કંપનીના શેર	૮૦,૦૦૦
શેર પ્રીમિયમ	૫૬,૧૦૦	ગૌણ કંપની પાસે લેણા	૪,૦૦,૦૦૦
નફા નુકસાન ખાતુ	૨,૬૨,૦૦૦	લાંબા ગાળાના રોકાણો	૭૦,૦૦૦
ડિવિડન્ડ સમતુલા અનામત	૧,૪૦,૦૦૦	સ્ટોક	૧,૯૨,૦૦૦
૫% ના ડિબેન્ચર	૨૮,૦૦૦	દેવાદારો	૬,૦૦,૦૦૦
લેણદારો	૩,૮૨,૦૦૦	બેંક સિલક	૨૦,૦૦૦
નહીં મંગાવેલ ડિવિડન્ડ	૫૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૫,૦૦૦
બેંક લોન	૧૦,૦૦૦		
સૂચિત ડિવિડન્ડ	૩૪,૦૦૦		
દેવીહુંડી	૫૪,૦૦૦		
	૧૫,૬૬,૬૦૦		૧૫,૬૬,૬૦૦

વધારાની માહિતી:

- ૧) મૂલ્યાંકન કરનારે કાયમી મિલકતોની પુનઃસ્થાપના કિંમત રૂ. ૩,૬૩,૫૦૦ ઠરાવેલ છે.
- ૨) ગૌણ કંપનીના શેરની કિંમત અત્યારે રૂ.૧,૦૦,૦૦૦ આકી શકાય.
- ૩) રોકાણોની કિંમત રૂ.૭૮,૦૦૦ આંકવામાં આવે છે.
- ૪) કરવેરા પહેલાનો ચોખ્ખો નફો રૂ.૩,૦૦,૦૦૦ છે.
- ૫) દર વર્ષે અપ્રચલિતવના કારણે સ્ટોક નકામો થાય છે, જે સ્ટોક માંડી વાળવાનો છે. ચાલુ વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૧,૦૦૦નો સ્ટોક માંડી વાળેલ છે.
- ૬) કાયમી મિલકતો પર પુનઃ સ્થાપના કિંમતના આધારે વધારાનો ઘસારો રૂ.૧૧,૪૦૦ માંડી વાળવાનો છે.
- ૭) ગયા વર્ષના વેચાણ પર થયેલો રૂ. ૫,૦૦૦નો નફો ચાલુ વર્ષના નફામાં ઉધારેલ છે.
- ૮) મશીનરી વેચાણની ખોટ રૂ. ૫૦૦ નફા-નુકસાન ખાતે ઉધારેલ છે.
- ૯) ચાલુ વર્ષનો નફો નક્કી કરતી વખતે બેંક લોનના વ્યાજના રૂ. ૫૦૦ બાદ કરેલા છે

ઉપરની વિગતો પરથી શોધો:

- ૧) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- ૨) ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર.
- ૩) માલિકોની રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર.

પ્રશ્ન. ૨ (A) ખુશી કોટન મિલની જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ના માસની કામદારોની માહિતી નીચે મુજબ છે.

મહિનાની શરૂઆતમાં કામદારોની સંખ્યા	૨,૯૦૦
મહિનાના અંતમાં કામદારોની સંખ્યા	૧,૧૦૦
મહિના દરમિયાન કારખાનામાંથી છૂટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા	૨૮૦
સંયુક્ત પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેર બદલીદર	૨૫%

(૧૦)

તો ઉપરની વિગતો પરથી શોધો

1) નવા નીમાયેલા કામદારોની સંખ્યા

2) ત્યાગ પદ્ધતિ (separation) મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર.

(B) મજૂર ફેરબદલી દરની ગણતરીની છૂટા થયેલા-નવાનિમયેલા કામદારોની સંયુક્ત પદ્ધતિ(Joint Method (10)
or Flux method) ઉદાહરણ સહીત સમજાવો.

અથવા

પ્રશ્ન. ૨ (A) જશ લી.ના કામદારોની વિગતો નીચે મુજબ છે. (10)

1) તા. 1-1-2024 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા 1350

2) રાજીનામું આપી છૂટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા 135

3) બરતરફ થયેલા કામદાર ની સંખ્યા 40

4) નિવૃત્ત થયેલા કામદારોની સંખ્યા 95

5) નવા નીમાયેલા કામદારોની સંખ્યા 680

(વિસ્તરણ યોજનાને કારણે 500 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી)

6) સંયુક્ત મજૂર ફેર બદલી દર. 30%

ઉપરની વિગત પરથી શોધો.

1) તા. 31-1-2024ના રોજ કામદારોની સંખ્યા શોધો

2) પુનઃ સ્થાપના પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર.

3) ત્યાગ પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર

(B) મજૂર ફેરબદલીના કારણો જણાવો તેમજ મજૂર ફેરબદલી દર ઘટાડવા માટેના પગલાંઓ જણાવો. (10)

પ્રશ્ન. ૩ ધી માંગલ્ય કંપની લિ. પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર દ્વારા અંકુશ ની પદ્ધતિ અમલમાં મૂકી છે. 70% 80% અને (15)
90% પ્રવૃત્તિ ની સપાટી દર્શાવતું પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર બનાવવું જરૂરી છે સંબંધિત માહિતી નો ટૂંકસાર
નીચે મુજબ છે.

1) વેચાણ: સામાન્ય પ્રવૃત્તિની સપાટી 70% (3,500 એકમો) આધારિત, દરેક રૂ. 120 લેખે જો ઉત્પાદન 80% અને 90% સુધી વધે તો વેચાણ કિંમત અનુક્રમે મૂળ વેચાણ કિંમતના 2.5% અને 5%થી ઘટાડવી, જેથી વધુ વિશાળ બજારમાં પહોંચી શકાય.

2) ઉત્પાદન ચલિત ખર્ચ: એકમ દીઠ રૂ. 50 (70% કાચા માલની પડતર) જો ઉત્પાદન 80% અથવા તેથી વધુ પ્રવૃત્તિની સપાટીએ પહોંચે તો કાચા માલની અસરકારક ખરીદી 5% થી ઘટશે.

3) અન્ય ચલિત પરીક્ષ ખર્ચ: સેલ્સમેનનું કમિશન વેચાણ કિંમતના 2.5% લેખે છે.

4) અર્ધચલિત પરીક્ષ ખર્ચ (કુલ) 3,500 એકમોએ રૂ. 60,000 છે. જો ઉત્પાદન 80% પ્રવૃત્તિ ની સપાટીએ પહોંચે તો તેમાં 5% અને 90% પ્રવૃત્તિ ની સપાટીએ પહોંચે તો 10% લેખે વધવાની ધારણા છે.

5) કુલ સ્થિર પરીક્ષ ખર્ચ રૂ. 1,00,000 જે 100% ઉત્પાદન કક્ષા સુધી ફેરફાર પામશે નહીં.

અથવા

પ્રશ્ન. ૩ ગિરનાર લી.ને જાન્યુઆરી માસમાં વેચાણના 20% લેખે નુકસાન થાય છે. ફેબ્રુઆરી માસમાં વેચાણ જાન્યુઆરી કરતાં બમણું થાય છે અને નફો વેચાણના 5% થાય છે. માર્ચ માસનું વેચાણ ફેબ્રુઆરી કરતાં બમણું થાય છે જે રૂ.4,00,000 છે. અને નફો રૂ.70,000 થાય છે

ઉપરની વિગતોના આધારે શોધો.

- 1) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
- 2) સ્થિર ખર્ચા.
- 3) સમતુલ બિંદુ.
- 4) ત્રણેય માસનું વેચાણ અને દરેક માસનો નફો/ખોટ
- 5) માર્ચ માસમાં સલામતીનો ગાળો.

પ્રશ્ન. ૪ ટ્રેક નોંધ લખો.

(15)

- (A) સંચાલકીય હિસાબનીશની ભૂમિકા.
- (B) કાયદેન પડતર પદ્ધતિના લક્ષણો

અથવા

પ્રશ્ન. ૪ ટ્રેક નોંધ લખો.

- (A) લક્ષ્યાંક પડતર પદ્ધતિના અભિગમો.
- (B) સંચાલન અંકુશ વ્યૂહરચનાના ફાયદાઓ.

ENGLISH VERSION

Que.1 The following are the profit and loss account and balance sheet of Jahal Ltd.

(20)

Particular	Amount Rs.	Particular	Amount Rs.
Opening stock	2,50,000	Sales	18,00,000
Purchase	10,50,000	Closing stock	1,50,000
Office expenses	2,30,000	Profit of machinery sales	50,000
Selling expenses	1,00,000	Interest on investment	5000
Depreciation on machinery	22,000	Bad debt return	15000
Depreciation on building	18,000	Rent received	5000
Donation	5,000		
Provision for tax	1,75,000		
Net profit	1,75,000		
	20,25,000		20,25,000

Balance sheet

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount Rs.
Equity share capital	5,00,000	Land and building	4,00,000
General reserve	2,50,000	Machinery	2,00,000
Profit and loss account	1,50,000	10% investment (of which Rs. 30,000 for external investment)	50,000
Provision for taxation	1,75,000	Closing stock	1,50,000
Creditors	25,000	Debtors	2,00,000
Bank overdraft	50,000	Bank balance	1,35,000
		Preliminary expenses	15,000
	11,50,000		11,50,000

Additional Information:

- 1) Market value of land and building is Rs 5,35,000.
- 2) Replacement cost of machine is Rs 3,00,000 and total depreciation on replacement cost is Rs.75,000
- 3) Depreciation of machinery for the year 2024 at replacement cost is Rs.30, 000.
- 4) Average bank balance is Rs. 20,000.
- 5) 1st October 2024, Bank overdraft taken by the company at the rate of 10%

Find out above information

- 1) Rate of return on total capital employed.
- 2) Rate of return on net capital employed.

OR

Que.1 Balance sheet of Angel Ltd as on 31-3 2024 was as under.

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount Rs.
3,500 preference share at Rs.100	3,50,000	Fixed assets	1,99,600
2500 Equity share at Rs.10	2,50,000	Shares of subsidiary company	80,000
Share premium	56,100	Due from subsidiary company	4,00,000
Profit and loss account	2,62,000	Long term investment	70,000
Dividend equalisation fund	1,40,000	Stock	1,92,000
5% Debenture	28,000	Debtors	6,00,000
Creditor	3,82,000	Bank balance	20,000
Unclaimed dividend	500	Preliminary expenses	5,000
Bank loan	10,000		
Proposed dividend	34,000		
Bills payable	54,000		
	15,66,600		15,66,600

Additional information:

- 1) The replacement price of the fixed assets is determine value 3,63,500 by the valuer.
- 2) The present value of share of subsidiary company is Rs 1,00,000
- 3) The value of investment is taken Rs.78,000
- 4) Net profit before tax is Rs. 3,00,000.
- 5) Every year obsolete stock is written off. write off stock during this year Rs. 1,000.
- 6) on the basis of replacement price of fix assets additional depreciation of Rs. 11,400 is to be written off.
- 7) The profit of Rs. 5000 on previous year's sales is debited to profit and loss account of current year.
- 8) The loss from sale of machinery of Rs.500 is debited to profit and loss account of current year
- 9) At the time of determining current year's profit bank loan interest of Rs.500 was deducted.

Find out above information.

- 1) Rate of return on total capital employed.
- 2) Rate of return on net capital employed.
- 3) Rate of return on Owner's capital employed.

Que.2 (A) Following is the workers information of Khushi Cotton Mill as on January, 2024 (10)

Number of workers at the beginning of the month	2,900
Number of workers at the end of the month	1,100
Number of workers who left during the month	280
Labour turnover rate as per flux method is.	25%

Find out the above information

- 1) Number of workers newly recruited.
- 2) Labour turnover rate by separation method

(B) Explain Joint Method or Flux Method of calculating labour turnover rate with example. (10)

OR

Que.2 (A) the information regarding workers of Jash Ltd. is as under. (10)

- 1) Number of workers on 1-1-2024. 1350
- 2) Number of workers resign 135
- 3) Number of workers dismissed 40
- 4) Number of workers retired 95
- 5) Number of workers newly appointed 680
(Of which 500 workers were taken under expansion plan)
- 6) Labour turnover rate as per flux method is. 30%.

Find out above information

- 1) Number of workers on 31-1-2024
- 2) labour turnover rate by replacement method.
- 3) labour turnover rate by separation method.

(B) State the causes of labour turnover and the measures to reduce the labour turnover rate. (10)

Que.3 The Mangalya Co. Ltd. Operates the system of flexible budgetary control. Flexible budget is required to show level of activity at 70% 80% and 90%. The following is summary of the relevant information. (15)

- 1) sales based on normal level of activity at 70% (3,500 Units) at Rs. 120 each. If output is increased to 80% and 90%. Selling price are to be reduced by 2.5% and 5% of the original selling price respectively, in order to reach a wider market.
- 2) manufacturing variable costs are Rs 50 per units. (70% is the cost of raw materials). In case output reaches 80% level of activity of above, the effective purchase of raw material will be reduced by 5%
- 3) other variable overheads: salesman commission is at 2.5% of selling price.
- 4) Semi variable overheads (total) at 3,500 units are Rs. 60,000, they are expected to increase by 5%, if output reaches a level of activity of 80% and by 10%, if it reaches 90% level
- 5) total fixed overheads are Rs. 1,00,000, which are likely to remain unchanged up to 100% activity.

OR

Que.3 Girnar Ltd. Suffers loss at 20% of sales in month of January. In February sale is double then that of January and earn profit at 5% of sale. In March sales is twice that of February which is Rs 4,00,000 and profit of Rs 70,000.

From above details find out.

- 1) profit volume ratio
- 2) fixed expenses
- 3) break-even point
- 4) sales for three months and profit / loss of each month
- 5) margin of safety for month of March.

Que.4 Write note on: (15)

- (A) Role of Managerial accountant.
- (B) Characteristics of Kaizen costing

OR

Que.4 Write note on:

- (A) Approaches of Target costing method.
- (B) Benefits of Management control strategy.
